

Metodika pro vzdělávání distančním způsobem na SOŠ Uničov s.r.o.

Zpracováno podle Metodického doporučení pro vzdělávání distančním způsobem vydaného MŠMT dne 23.9.2020

Právní rámec:

- škola má povinnost ve vymezených mimořádných situacích zajistit vzdělávání distančním způsobem (při mimořádné epidemiologické situaci, při karanténě apod.)
- je stanovena povinnost žáků se tímto způsobem vzdělávat
- škola poskytuje distanční vzdělávání, pokud z důvodu nařízení karantény není možná osobní přítomnost většiny (více než 50 %) žáků) z nejméně jedné třídy
- škola nemá povinnost poskytovat DV, vyhlásí-li ředitelka ředitelské volno, jsou-li žáci nepřítomni z jiného důvodu než nařízené karantény - např. nemoci . Je však doporučená studijní podpora žákům formou zasílání materiálů na bázi jejich dobrovolnosti
- pedagogičtí pracovníci mohou dle pokynu zaměstnavatele a ředitelky školy vykonávat DV i na jiném místě než ve škole, plat se jim nekrátí

Organizace výuky při distančním vzdělávání (DV)

1. Smíšená výuka:

- V případě, že se zákaz osobní přítomnosti ve škole (onemocnění či karanténa) týká více než 50 % žáků, je škola povinna distančním způsobem vzdělávat žáky, kterým je zakázána osobní účast na prezenční výuce. Ostatní žáci pokračují v prezenčním vzdělávání. V uvedených třídách probíhá tzv. „smíšená výuka“ Učitel zasílá nepřítomným žákům studijní podporu - úkoly, materiály a odkazy na učebnice prostřednictvím školního systému Edookit. Žáci a jejich zákonní zástupci jsou tak informováni o probírané látce.
- Zbylí žáci mohou být z rozhodnutí ředitelky v případě potřeby zařazeni do jiné třídy a kmenový učitel předmětu se může věnovat DV.
- Prioritou pro žáky s DV jsou hodiny maturitních a profilových předmětů, výchovy mohou být řešeny formou tipů a inspirací k volnočasovým aktivitám.
- O způsobu organizace „smíšené výuky“ rozhoduje ředitel školy s ohledem na konkrétní aktuální možnosti a podmínky školy.
- Příklad smíšené hodiny: Na začátku vyučovacího bloku se uskuteční společné on-line zahájení pro žáky/studenty ve škole i doma, v rámci on-line přenosu může proběhnout uvedení do tématu, základní výklad, prezentace i názorné příklady. Následně se žáci/studenti, kteří se vzdělávají na dálku, věnují samostatné práci, učitel pracuje prezenčně se skupinou ve třídě. V průběhu dne se skupiny takto mohou i opakovaně vystřídat, žáci/studenti ve třídě pracují samostatně a učitel se věnuje druhé skupině v on line prostředí.

2. On- line synchronní výuka

- Při synchronní výuce je učitel propojen s žáky prostřednictvím komunikační platformy (např. G suite, Teams, Skype...) v reálném (stejném) čase.
- Skupina ve stejný čas na stejném virtuálním místě pracuje na stejném úkolu pomocí videokonferenčních nástrojů dle předem stanoveného rozvrhu.
- Výhodou je, že má učitel přehled o průběhu vzdělávání, které je jednotné, časově vymezené a je podporováno přímou interakcí učitele a dětí/žáků/studentů.
- Tento způsob však klade nároky na technické vybavení účastníků, na kvalitu internetového připojení a v neposlední řadě na časovou flexibilitu žáka a jejich rodin (sdílení počítače ve stanovenou dobu atp.). Trvá-li synchronní on-line výuka delší časový úsek, může se projevit negativní vliv i na zdraví žáka (dlouhodobá práce s počítačem v nevhodné poloze, sledování monitoru). Proto není vhodné synchronně realizovat kompletní rozvrh hodin, jak je nastaven pro prezenční výuku. Při stanovování rozsahu výuky na dálku je třeba respektovat volný čas a jiné aktivity žáků.

3. On- line asynchronní výuka

- Při asynchronní výuce žáci pracují v jimi zvoleném čase vlastním tempem na jim zadaných úkolech a společně se v on-line prostoru nepotkávají.
- Využívána je základní školní platforma Edookit, společné třídní emaily, aplikace atd. a to jak k samotnému vzdělávání, tak i k zadávání úkolů a poskytování zpětné vazby.
- Učitel posílá zadání samostatné či skupinové práce a účastníci na zadaných úkolech pracují dle svých časových možností a domluveným způsobem ve stanoveném termínu vypracované zadání odevzdávají.
- Zadávání může probíhat každý den, ale také např. na týden dopředu.
- V průběhu plnění úkolů je vhodné, aby byl učitel k dispozici pro konzultace a individuální studijní podporu. Asynchronní on-line výuka je vhodná tam, kde není možné zabezpečit všem účastníkům stejné podmínky a dále např. v odborných předmětech jako je účetnictví, programování apod. Zároveň však klade nároky nejen na zodpovědnost jednotlivých účastníků a jejich kompetence k učení, ale také na časovou flexibilitu učitele. Při tomto způsobu výuky je nutné počítat s větší mírou individualizované podpory učitele jednotlivým žákům.

4. Off- line výuka

- Off-line výuka neprobíhá přes internet a k realizaci nepotřebuje ve větší míře digitální technologie.
- Jedná se o samostudium a plnění úkolů z učebnic a učebních materiálů či pracovních listů, o plnění praktických úkolů využívajících přirozené podmínky účastníků v jejich domácím prostředí – kreativní či řemeslné práce, aplikace znalostí a dovedností v praxi, projekty zaměřené na samostatnou práci žáka či na rozvoj kompetencí (příprava jídla, práce na zahradě ..)

- Zadávaní úkolů při off-line výuce může probíhat písemně, telefonicky, ve specifických případech i osobně. Výhodou off-line výuky je absence nároku na technické vybavení.

5. Doporučení k distančnímu způsobu vzdělávání

- Přizpůsobujte výuku možnostem žáků i pedagogů.
- Nepřeceňujte možnosti rodičů a žáků při vzdělávání na dálku, ale ani jejich možnosti nepodceňujte,
- Poskytněte žákům možnosti volby.
- Zadání formulujte jasně a konkrétně
- Stanovujte realistické termíny plnění úkolů. .
- Podporujte skupinovou práci v on-line prostředí, v menších skupinách je práce efektivnější.
- Podporujte kontakty mezi účastníky navzájem
- Buďte empatičtí a zajímejte se o to, jak jim učení jde, co jim případně nejde, jestli komunikují s ostatními spolužáky apod.
- Neplánovat výuku dle platného rozvrhu, sdružovat učivo do tematických celků
- Je nutné zapojit všechny žáky
- Pokud žák nemá potřebnou techniku, je kontaktován jiným způsobem: telefonicky, SMS, prostřednictvím spolužáků. je kontaktován také zákonný zástupce
- Vhodný je nácvik komunikačních způsobů a práce s technikou v době prezenční výuky
- Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu (RVP) a školního vzdělávacího programu (ŠVP) v míře odpovídající okolnostem.
- Při krátkodobých úsecích distanční výuky (karanténa třídy na 10 dnů) je možné zaměřit aktivity projektovým způsobem na průřezové téma propojující více vzdělávacích oblastí, případně se soustředit na vzdělávací obsahy snadněji realizovatelné při distančním způsobu vzdělávání (samostatná práce a kreativní činnost, tematické celky, pro které existuje dostatečná studijní opora, např. formou vzdělávacích pořadů, výukových videí, digitálních učebních materiálů atd.). Ostatní oblasti je možné přesunout do období po návratu k prezenční výuce.
- Při dlouhodobém zákazu osobní přítomnosti ve školách, který trvá déle než 2 týdny, je třeba prioritizovat vzdělávací oblasti v ŠVP, zaměřit se především na očekávané výstupy dle příslušného RVP a věnovat se zejména všeobecným profilovým předmětům, na středních školách také stěžejním odborným předmětům vyplývajícím z profilu absolventa.
- Pokud je praktické vyučování uskutečňováno na reálném pracovišti zaměstnavatelů, lze v jeho realizaci pokračovat. Na reálných pracovištích se žáci řídí epidemiologickými opatřeními stanovenými Ministerstvem zdravotnictví pro daná pracoviště. Doporučuje se, aby ředitel školy nebo jím pověřený pracovník komunikoval s pověřeným zástupcem zaměstnavatele

6. Hodnocení:

- Úkolem učitele po dobu vzdělávání na dálku je průběžně monitorovat zapojení a aktivitu všech žáků, poskytovat jim v přiměřeném čase zpětnou vazbu
- Hodnocení nemá být využíváno jako forma nátlaku
- Formativní hodnocení je hodnocení průběžné, které přináší žákovi užitečnou informaci o tom, co ví, čemu rozumí nebo co dokáže průběžně v rámci vzdělávacího procesu, a směřuje ho k naplnění stanového cíle.
- Sumativní hodnocení je hodnocení souhrnné.. Jeho účelem je získat konečný přehled o dosahovaných výkonech či roztřídit žáky dle výsledků. Typickou formou sumativního hodnocení je známkování, ale i slovní hodnocení může být formou sumativního hodnocení, pokud je zaměřené pouze na výsledek.
- Distanční způsob výuky je vhodnou příležitostí pro sebehodnocení
- Při krátkodobých úsecích distanční výuky (karanténa třídy na 10 dnů) je možné zaměřit aktivity projektovým způsobem na průřezové téma propojující více vzdělávacích oblastí, případně se soustředit na vzdělávací obsahy snadněji realizovatelné při distančním způsobu vzdělávání (samostatná práce a kreativní činnost, tematické celky, pro které existuje dostatečná studijní opora, např. formou vzdělávacích pořadů, výukových videí, digitálních učebních materiálů atd.). Ostatní oblasti je možné přesunout do období po návratu k prezenční výuce.
- Při dlouhodobém zákazu osobní přítomnosti ve školách, který trvá déle než 2 týdny, je třeba prioritizovat vzdělávací oblasti v ŠVP, zaměřit se především na očekávané výstupy dle příslušného RVP a věnovat se zejména všeobecným profilovým předmětům, na středních školách také stěžejním odborným předmětům vyplývajícím z profilu absolventa.

7. Materiálně technické vybavení

- Škola volí způsob vzdělávání na dálku s ohledem na materiálně-technické vybavení školy
- Způsob poskytování vzdělávání distančním způsobem přizpůsobí škola podmínkám žáků
- Žáci SOŠ Uničov s.r.o. jsou vybaveni notebooky, které dostávají od školy k osobnímu užívání v 1. ročníku.
- Učitel má k dispozici počítač či přenosné zařízení (notebook nebo tablet). Výhodou přenosného zařízení je možnost práce učitele z domova.
- Škola má předem určenou techniku, která v případě přechodu na vzdělávání distančním způsobem může být zapůjčena žákům, kteří ji potřebují. Zápůjčka techniky je řešena smlouvou o výpůjčce.
- Je stanovena a připravena jednotná softwarová platforma, komunikační kanál a společná pravidla pro komunikaci s žáky i rodiči (školní informační systém Edookit, společné emailové adresy tříd, Skype, G suite)

8. Informování zákonných zástupců:

- Je třeba, aby škola informovala rodiče, a to koncentrovaně, v pravidelných intervalech s dostatečným předstihem.
- Nevhodné jsou obsáhlé zprávy, ve kterých se ztrácí podstatné údaje, stejně jako záplava krátkých informací v průběhu celého dne či dokonce noci od různých autorů.
- Sdružujte informace tematicky i časově, určete čas a frekvenci pro zasílání pravidelných informací. I když si zprávy připravujete ve večerních hodinách či o víkendu, rozesílejte je v pracovní době ve všedních dnech.
- Nastavte si interně lhůtu pro odpovídání na zprávy rodičů, max. do 2 pracovních dnů.

9. Zápisy do třídních knih

- Škola používá elektronické třídní knihy
- Ze zápisu musí být patrné, kdy na DV jednotlivé třídy či celá škola přešly a kterých žáků se týká
- Pro potřeby zápisu distanční výuky celé třídy/skupiny, která neodpovídá běžnému rozvrhu v plném rozsahu, je možné příslušný počet týdenních hodin rovnoměrně rozložit do jednotlivých všedních dnů v pravidelných blocích (např. vzdělávání distančním způsobem po-pá 8,00-12,35). To platí i tehdy, pokud vzdělávání nespočívá nutně v synchronní výuce a žáci na svých úkolech individuálně, v čase, který si zvolí.
- Absence se posuzuje podle zapojení žáka do DV, nikoliv podle doby vzdělávacích aktivit, tedy zda žák úkol splnil ve stanoveném termínu.
- Omluvená absence není důvodem ke sníženému stupni hodnocení, omlouvání absence ze strany rodičů probíhá elektronickou cestou.
- Při synchronní on-line výuce se nepřipojení žáka hodnotí jako absence, nebyl-li individuálně dohodnut jiný způsob zapojení.

Dne 24. 9. 2020 zpracovala

Mgr. Dagmar Smolková

Ředitelka školy